

A minőség/alkalmasság és megfelelés értelmzése és fontossága

Veress Gábor

vegyésmérnök, alkalmazott matematikus, Pannon Egyetem, professor emeritus
veress.gabor.dr@gmail.com

Mindennapjainkat meghatározza, hogy adott dolgokat, jelenségeket minősítünk, értékelünk, jónak, jó minőségűnek, megfelelőnek, valamire alkalmasnak tartunk,

A különböző közösségek nyelvében és jelrendszerében már a korai időszakban megjelentek a közösségek életét befolyásoló, meghatározó *minősítő*, *értékelő* szavak, jelek. Az alkalmasság, megfelelés az idők során csiszolódott, kialakult a *minőség* és a *megfelelés* fogalma, amely a különböző szaktudományokban egyre fontosabb szerepet tölt be.

A minőség fogalmát feltételezhetően már a *vándorló népek* is használták, A vándorlások során a letelepedés helyének a „minőségét” úgy vizsgálták, hogy áldozatot mutattak be az Istennek, és figyelték, hogy az Isten milyen színűre festi a lángokat az áldozatul felajánlott növények és állatok égése során. Tapasztalat alapján tudták, hogy a láng színe biztonságot, vagy szennyezett környezetet jelent, így következtettek a letelepedésre szánt hely minőségére, alkalmasságára.

Hazánkban a Diós Győri Hámorban készített acél alkalmasságát egy 1802-ben kelt magyar nyelvű bizonyítvány és egy 1815-ben kelt körvizsgálati jelentés igazolta. E dokumentumok a Hámor hadiipari beszállítói alkalmasságát tanúsították. Követelmény volt a termékek, alkatrészek használatra alkalmassága, szigorú azonossága és állandó mérete. A tudományos gondolkodás és a technológia fejlődésével a fogalmak egyértelműbbé váltak, a minőség érték tartalma került előtérbe, és emellett kibontakozott a valamilyen előírásoknak való megfelelés. Sejthető, hogy a Hámorban készített acél alkalmasságát, mint minőséget vizsgálták, de a körvizsgálat már megfelelés összehasonlítást jelentett.

A *minőségügy* alapfogalma a minőség, amely a termelési és a fogyasztási folyamatok érdeklőjeinek az igényeinek a kielégítése által átadott érték, az elégedettség mértéke. A *minőségügyben* a megfelelés adott dolog meghatározott tulajdonság értékeinek adott megfelelés követelményrendszerében előírt követelményeinek a teljesítését jelenti.

A *gyógyszeriparban* nagyon fontos szerepe van a gyógyszerek megfelelésének. Az Egyesült Államokban 1906-ban létrejött FDA (Food and Drug Administration) (Élelmiszer és Gyógyszer Hatóság) egyre újabb, egyre bonyolultabb előírásait követve ma már minden fejlett országban hatóságok írják elő a gyógyszerek és az élelmiszerek megfelelés követelményrendszerét (gyógyszerkönyvek, élelmiszerkönyvek). Adott gyógyszer forgalmazására hatósági engedélyt a hatóság csak akkor ad ki, ha az engedélyezés során az adott gyógyszerről bebizonyosodott, hogy annak van gyógyító hatása, és nincs jelentős káros mellékhatása. Az engedélyezett gyógyszerek úgy kerülnek forgalomba, hogy a gyógyszer gyártók nem vizsgálják a gyógyszerek fogyasztói minőségét (azt az engedélyezés során már igazolták), hanem csak a megfelelését vizsgálják. Súlyos problémát okoz, ha a gyógyszer megfelelése ellenére adott beteg számára a fogyasztói minősége rossz.